

Programmaplan grip Sociaal Domein

Inhoud

1. Aanleiding.....	3
1.1 Waarom een programma.....	3
2. Ambitie	4
2.1 Doelen	4
3. Strategie	5
3.1 Opbouw programma	5
3.2 Effecten	6
3.3 Afbakening	7
4. Organisatie	8
4.1 Ambtelijke organisatiestructuur	8
4.2 Overlegstructuur lijnorganisatie en bestuur	9
4.3 Middelen	11
5. Planning	12
6. Risico's	12

1. Aanleiding

Sinds de decentralisaties in 2015 is het voor gemeenten zoeken naar een nieuwe financiële balans. Dat geldt ook voor Goirle. Met de toevoeging van nieuwe taken en verantwoordelijkheden bij zowel de Jeugdwet als de Wmo is ook een financieel- en beheersingsvraagstuk ontstaan. Met name vanaf 2018 werd een toename in de kosten zichtbaar. Op zowel lokaal als regionaal niveau zijn hiervoor tal van beheersmaatregelen getroffen. Voorbeelden hiervan zijn het Lokaal Opgave Team (LOT) en de inkoop voorliggend veld.

Op 28 juni 2022 is het nieuwe bestuursakkoord 2022-2026 Goirle: Sterk en in balans vastgesteld. Een bezuiniging van twee miljoen euro organisatie breed, dus ook een deel van deze bezuiniging realiseren wij in het Sociaal Domein. In het bestuursakkoord staan voor het Sociaal Domein ambities en concrete resultaten benoemd. Deze zijn in dit programmaplan verwerkt.

1.1 Waarom een programma

Kenmerk van een programma is, dat niet wordt gestuurd op een concreet resultaat, maar op een of meerdere specifieke doelen. Hiermee is de mate van voorspelbaarheid minder groot dan bij projecten. Het Sociaal Domein bestaat uit verschillende taakvelden. De inhoud van de taakvelden bepaalt het CBS en is bedoeld voor onder andere benchmarking. Taakveld 6 waarin de wettelijke taken zoals WMO, Participatiewet en jeugdzorg zijn geborgd, vormt samen met de taakvelden Sport, cultuur en onderwijs het hele speelveld in het Sociaal Domein van de gemeente Goirle. Grip op alle taakvelden vraagt om een gecoördineerde aanpak.

2. Ambitie

Goirle stelt zich garant voor goede en passende zorg voor iedereen die dat echt nodig heeft. We doen wat nodig is, zo dichtbij en gewoon mogelijk. Hierbij geven we niet meer uit dan strikt noodzakelijk.

Om die ambitie te bereiken moeten we onze grip op het Sociaal Domein verder versterken. Hiervoor hebben we inzicht nodig op het speelveld, de keuzes die we kunnen en moeten maken, en de informatie die we nodig hebben om te kunnen sturen op effecten.

2.1 Doelen

Om onze ambitie te behalen zetten we in het programma in op de volgende doelstellingen:

- Inzicht en grip op de activiteiten in het Sociaal Domein;
- Financieel inzicht in taakveld 6 van het Sociaal Domein;
- Efficiënte (werk)processen voor een vlotte en doelmatige afhandeling van de aanvragen;
- Toezien op instroom en uitstroom/afschaling op onder andere Jeugdwet, WMO, participatiewet. Denk hierbij aan huishoudelijke hulp, voorzieningen en uitkeringen. Dit in lijn met het uitgangspunt van normaliseren binnen de visie Goirle Glanst;
- Inzicht en grip op de verschillende activiteiten in de taakvelden sport, cultuur en onderwijs binnen het Sociaal Domein mede in relatie tot de overige domeinen in de organisatie;
- Een stijging van de kosten tegen gaan en daar waar mogelijk de uitgaven verlagen;
- Databedreven werken: data / informatie hebben, analyseren en gebruiken om keuzes te maken. Hierbij sluiten we waar mogelijk aan op regionale of GHO projecten.

3. Strategie

3.1 Opbouw programma

Het programma Grip Sociaal Domein heeft een centrale ambitie en meerdere gezamenlijke doelen. Het programma heeft 5 overkoepelende thema's:

- Financieel inzicht taakveld 6
- (werk)processen
- Beleid
- Data/monitoring
- Onderwijs (taakveld 4), Cultuur en sport (taakveld 5)

Binnen ieder thema worden één of meer projecten uitgewerkt die bijdragen aan het realiseren van de ambitie en één of meerdere centrale doelen. De resultaten die in de thema's worden gehaald worden indien nodig aan het college en/of aan de raad voorgelegd. Sommige voorstellen kunnen zonder besluitvorming van het college worden uitgevoerd.

Thema Financiën

Als onderdeel van de strategische heroriëntatie is door BMC een financiële analyse gemaakt en zijn de uitgaven van de gemeente vergeleken met andere gemeenten. Uit deze analyse komt naar voren dat de gemeente Goirle in 2020, €206,- per inwoner meer uitgeeft aan taakveld 6 in vergelijking met andere vergelijkbare gemeenten. Het thema financiën is met name georiënteerd op een analyse en het duiden van dit verschil. Hieruit komt een set aan maatregelen waarmee we richting gestelde doelen gaan.

Thema beleid

Het thema's beleid is (deels) volgend op het thema financiën. Binnen dit thema ligt de focus op het passend maken van het beleid en verordeningen op de visie Goirle Glanst en de uitkomsten / maatregelopties vanuit het thema financiën.

Thema (werk)processen

In dit thema wordt gewerkt aan de optimalisatie van de (werk)processen zodat de inhoudelijke werkzaamheden vlot afgehandeld worden. Naast de stappen in een proces wordt in dit thema ook gekeken naar de instroom, uitstroom of het afschalen van de zorg.

Thema data/monitoring

Data en informatie zijn essentieel om inzicht en grip te houden op onze activiteiten, de kosten en effecten hiervan. Het (door)ontwikkelen van een monitor is de belangrijkste opdracht binnen dit thema. De monitor wordt gevuld met beschikbare data uit verschillende bronnen. Het is belangrijk inzicht te hebben in de informatiebehoefte van de raad, college en ambtelijke organisatie zodat we de gewenste informatie weten en de monitor voorziet in het in beeld brengen hiervan.

Thema sport, cultuur en onderwijs

Het thema Sport, cultuur en onderwijs is in eerste instantie minder financieel gedreven. In dit thema staat als eerste de inhoud centraal. De samenwerking tussen de domeinen op deze onderwerpen, de activiteiten die we doen en de optimalisatie daarvan. Uiteraard kan het zo zijn dat hier wel componenten uit naar voren komen die te maken hebben met grip of financiële effecten. Zoals keuzes voor investeringen.

In het onderstaande schema is globaal aangegeven welke doelen en resultaten er in ieder geval in de thema's worden nagestreefd en uitgewerkt. De trekkers van de thema's werken de doelen en resultaten specifiek uit en koppelen dit terug aan het programmateam.

Financiën (taakveld 6)	Beleid	(werk)processen	Data / monitoring	Cultuur, sport en onderwijs
Doelen <ul style="list-style-type: none"> Het creëren van inzicht in de financiële situatie van het Sociaal Domein. Daar waar mogelijk de uitgaven verlagen 	Doelen <ul style="list-style-type: none"> Doorvoeren van de voorstellen uit project Financieel inzicht om te komen tot optimalisatie van beleid en daar waar mogelijk de uitgaven verlagen. 	Doelen <ul style="list-style-type: none"> Efficiënte (werk)processen voor een vlotte en doelmatige afhandeling van de aanvragen Toezien op instroom en uitstroom / afschalen van zorg (relatie met beleid) 	Doelen <ul style="list-style-type: none"> Zicht en grip op het Sociaal Domein versterken met behulp van een complete monitor Sociaal Domein Monitoring en evaluatie borgen in de planning & controlcyclus 	Doelen <ul style="list-style-type: none"> Inzicht en grip op de verschillende activiteiten in deze thema's binnen het Sociaal Domein mede in relatie tot de overige domeinen in de organisatie
Resultaten <ul style="list-style-type: none"> Fase 1a – rapportage financieel inzicht taakveld 6, Sociaal Domein (21/06 vastgesteld) Fase 1b <ul style="list-style-type: none"> a. rapportage met duiding over de verschillen in uitgaven zoals die in de rapportage van BMC staan b. Concrete voorstellen en keuzes die na implementatie leiden tot een verlaging van de uitgaven in het Sociaal Domein 	Resultaten <ul style="list-style-type: none"> Beleidskaders die bijdragen aan het realiseren van de ambities / passen bij de koers Een voorbeeld van een projecten dat hieruit voort komt is nieuw subsidie beleid. Vertaling van de visie naar de verordeningen zodat de koerswijziging wordt geborgd. 	Resultaten <ul style="list-style-type: none"> Snellere afhandeling van aanvragen en uitstroom / afschalen van zorg Correcte indicatie passend bij het uitgangspunt: Goede en passende zorg voor eenieder die dat echt nodig heeft, maar we geven niet meer uit dan strikt noodzakelijk is 	Resultaten <ul style="list-style-type: none"> Inzicht in de informatiebehoef te van de organisatie, college en de raad Daarbij passende monitor Sociaal Domein Meetbare doelen en resultaten die verwerkt worden in de planning & controlcyclus (relatie met beleid) 	Resultaten <ul style="list-style-type: none"> Inzicht in de activiteiten op gebied van de 3 thema's Werkafspraken tussen domeinen over uitvoering van de taken Borging van de afspraken in (werk)processen Zit hier nog een financiële component in?

3.2 Effecten

De activiteiten zorgen voor een geleidelijke verandering, dit neemt met zich mee dat de resultaten in het programma zijn niet direct zichtbaar en niet concreet meetbaar zijn.

Het aanpassen van beleid of verordeningen heeft altijd een overgangstermijn. Hierdoor kan een financieel effect van de aanpassing pas na een periode van een half jaar of langer zichtbaar worden. Zicht houden op de verandering doen we door trends in beeld te brengen en daarmee het effect van maatregelen zichtbaar te maken. Het thema data en monitoring is hierbij leidend.

3.3 Afbakening

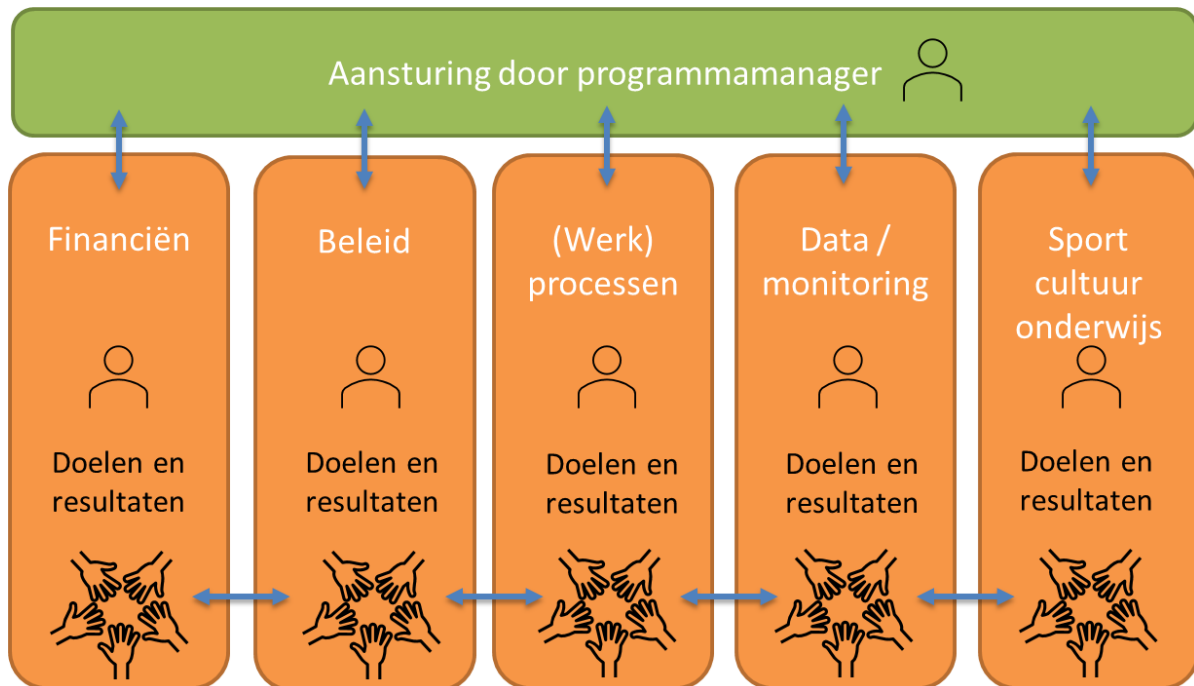
Voor het programma zijn een aantal uitgangspunten van toepassing. In deze paragraaf staan ze opgenoemd:

- Verhogingen van belastingen en/of heffingen en eventueel extra ontvangen rijksbijdragen zullen niet worden aangemerkt als besparing;
- De visie Goirle Glanst en de koers die daar in staat zijn uitgangpunt in het maken van voorstellen;
- De ambities, opgaven en opdrachten uit het bestuursakkoord zijn kaders voor het programma en worden daarin uitgewerkt.
- Wettelijke wijzigingen die het Sociaal Domein raken, kunnen effect hebben op de te behalen resultaten.

4. Organisatie

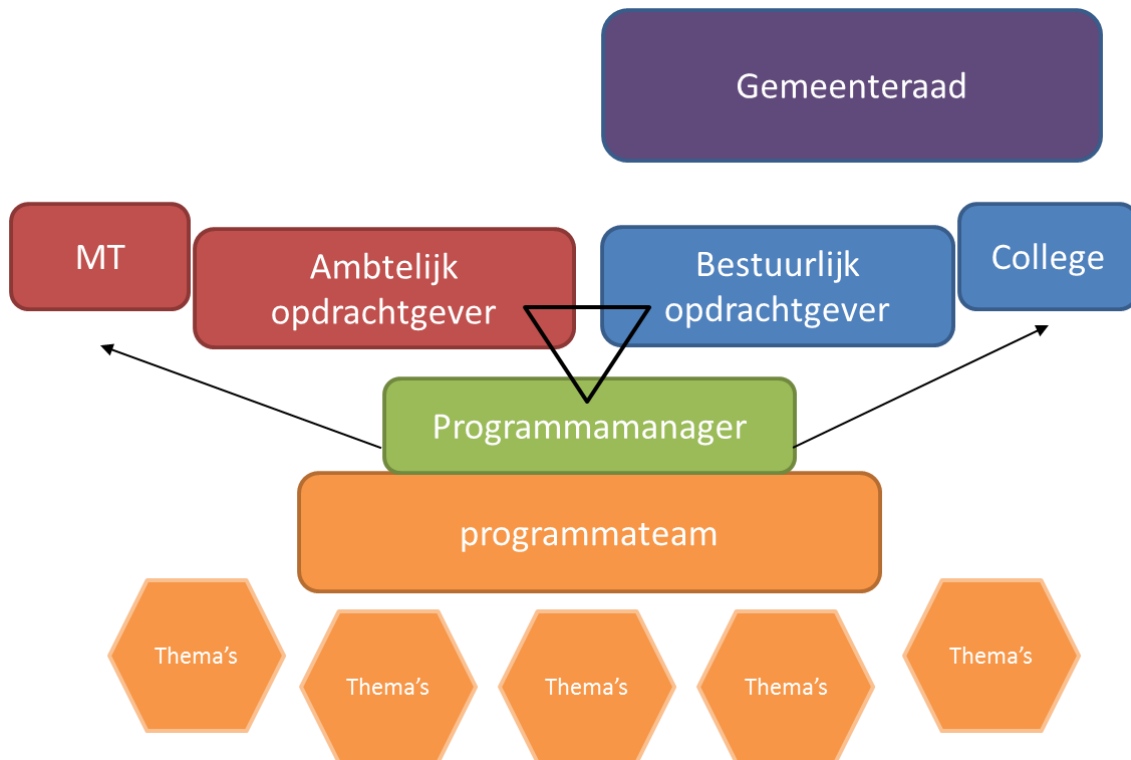
4.1 Ambtelijke organisatiestructuur

De organisatie van het programma bestaat uit een programmamanager en een programmateam. Het programmateam bestaat uit de trekkers van de 5 thema's en de programmamanager. Iedere trekker vormt binnen zijn thema een projectgroep met medewerkers uit de organisatie. Deze projectgroep is verantwoordelijk voor het realiseren van de resultaten binnen het specifieke thema.

4.2 Overlegstructuur lijnorganisatie en bestuur

Vanuit de projectorganisatie wordt ook met de lijnorganisatie en de bestuurlijke kant geschakeld. In het onderstaande schema is de organisatiestructuur weergegeven voor het programma in relatie tot de lijnorganisatie en het bestuur.

4.2.1 Ambtelijk overleg

De ambtelijk opdrachtgever is onderdeel van het Managementteam (MT). In het programma vinden ook domein overstijgende activiteiten plaats. Afstemming en besluiten over deze (lijn)activiteiten gaan via het MT. Wanneer er besluiten genomen moeten worden die voor de reguliere organisatie zijn neemt het MT ook deze besluiten. Om het MT aangehaakt te houden praat de ambtelijk opdrachtgever het MT bij eventueel met ondersteuning van de programmamanager en/of het programmateam.

4.2.2 Bestuurlijk overleg

De bestuurlijk opdrachtgever is onderdeel van het college van burgemeester en wethouders. Het college wordt periodiek bijgepraat over de voortgang van het programma. De bestuurlijk opdrachtgever is hiervoor het eerste aanspreekpunt. De bestuurlijk opdrachtgever is ook richting de gemeenteraad het eerste aanspreekpunt voor het programma. Wanneer nodig of gewenst is er ondersteuning van de programmamanager of leden van het projectteam bij de verschillende overleggen. Besluiten worden door het college genomen.

Stuurgroep

De ambtelijk, en bestuurlijk opdrachtgever vormen samen met de programmamanager de stuurgroep. Tijdens dit overleg stemmen de opdrachtgevers met de programmamanager af of het programma goed loopt en of er bijsturing nodig is. Ook worden tijdens dit overleg besluiten voorbereid en afgestemd.

4.2.3 Gemeenteraad

Aan de bestuurlijke kant zijn er twee niveaus. Het college en de gemeenteraad. De gemeenteraad wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van het programma in de reguliere planning & control cyclus. Daarnaast worden ze, als dat nodig is, geïnformeerd over het programma en de activiteiten daarin. Dit doen we door middel van een Raadsinformatiebrief, een inloopavond of een werkbijeenkomst. De communicatie met en het betrekken van de gemeenteraad wordt bij de uitwerking van de thema's steeds afgewogen. Hierbij kijken we steeds naar welke communicatievorm zich hiervoor het beste leent.

4.2.4 Rollen en verantwoordelijkheden

De ambtelijk opdrachtgever	de eigenaar van het programma. Hij of zij wil de ambitie en doelen van het programma nastreven en zorgt ervoor dat het programma kan worden uitgevoerd en neemt beslissingen die betrekking hebben op het uitvoerende proces.
De bestuurlijk opdrachtgever	geeft vanuit het bestuur (college van burgemeester en wethouders) opdracht aan de ambtelijke organisatie om de ambitie en doelen van het programma te realiseren. Wanneer er besluitvorming nodig is van het college is de bestuurlijk opdrachtgever het aanspreekpunt voor het college en de gemeenteraad.
De programmamanager	geeft het programma vorm, stuurt het aan en brengt het tot een goed einde. Hij draagt zorg voor de uitvoering van het programma en bewaakt de voortgang en realisatie van de doelen en signaleert als wijzigingen in het programma nodig zijn. De programmamanager zoekt in zijn rol ook nadrukkelijk contact met andere gemeenten en organisaties om ideeën, kennis en werkwijze op te halen. Het doel hiervan is het programma zo efficiënt mogelijk vorm geven.
De stuurgroep	De ambtelijk, en bestuurlijk opdrachtgever vormen samen met de programmamanager de stuurgroep. De stuurgroep heeft als belangrijkste taak het vervullen van een initiërende, signalerende en op doelstellingen bijsturende rol ten aanzien van het programma. Loopt het programma goed, voorbereiding besluitvorming en bijsturen van het programma
De trekkers van de thema's	Zij zijn verantwoordelijk voor het nastreven van de doelen van hun thema. Hij of zij zorgt ervoor dat een inspanning - bijvoorbeeld een project - binnen het thema (programmaonderdeel) wordt gerealiseerd en het afgesproken resultaat of de afgesproken uitkomst tot stand komt. De trekkers zoeken in hun rol ook nadrukkelijk contact met andere gemeenten en organisaties om ideeën, kennis en werkwijze op te halen. Tevens signaleren zij als doelstellingen of resultaten niet behaald kunnen worden of wijzigen. Dit communiceren zij met het programmateam.
Het programmateam	De programmamanagers vormt samen met de trekkers van de thema's en de administratieve ondersteuning het programmateam. Het programmateam bedenkt, plant, zet uit, werkt uit en bewaakt. Het programmateam legt via of samen met de programmamanager verantwoording af aan de stuurgroep.

De projectmedewerker De projectmedewerker levert zijn inhoudelijke bijdrage aan de uitvoering van de activiteiten in of voor een thema in het programma. Hij is de specialist die het inhoudelijke werk doet waarmee het programma de doelen kan nastreven worden uitgevoerd. Het gaat om specialisten of deskundigen op een bepaald vakgebied. Er is dan ook een grote diversiteit aan soorten inspanningsmedewerkers in de thema's van het programma.

4.3 Middelen

Het programma vraagt extra inzet van medewerkers. Het zijn activiteiten die deels naast of in plaats van hun reguliere werkzaamheden worden uitgevoerd. Daar waar mogelijk blijven reguliere werkzaamheden liggen, maar voor de wettelijke taken en noodzakelijke werkzaamheden gaan we kennis inhuren. Hiermee creëren we extra capaciteit zodat het reguliere werk en de werkzaamheden voor het programma worden uitgevoerd.

Naast kennis / capaciteit kopen we ook producten of externe expertise in , die nodig zijn om aan het programma uitvoering te geven.

Bij het voorstel aan het college over dit programmaplan is voorgesteld de kosten voor 2022, 2023 en 2024 te dekken uit de reserve Sociaal Domein.

Kosten 2022

In 2022 is gestart met het project grip op het Sociaal Domein, de kosten voor de uitvoering van dit onderdeel van het programma zijn € 97.500.

Kosten 2023

Voor 2023 is de volgende berekening gemaakt:

Inzet uren:

Programmamanager	16 uur p.w.
Trekkers 5 thema 8 uur p.w.	40 uur p.w.
Ondersteuning administratie	4 uur p.w.
Totale ureninzet	60 uur p.w.

Inzet termijn 2023: 40 weken

Tarief inhuur gemiddeld € 75,- per uur

Kosten realisatie capaciteit 2023 € 180.000,-

Kosten inkoop producten / externe expertise € 37.500,-

Kosten 2024

In 2024 loopt de nazorg van de werkzaamheden. Hiervoor is een bedrag van €20.000 gereserveerd.

Totale kosten 2022 tot en met 2024 € 335.000

5. Planning

In het onderstaande overzicht een globale planning voor het programma.

	2022			2023				2024			
thema's	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Financien			13-dec								
Beleid											
(werk)processen											
Data / monitoring											
Cultuur, Sport, Onderwijs											
Nazorg											

Het thema financiën is begin 2022 gestart. Zoals de planning aangeeft moet dit thema eind 2022 zijn resultaten opleveren. Een deel van deze resultaten zijn input voor de andere thema's. Deze starten in Q4 van 2022 op.

Het zwaartepunt van het programma ligt in 2023. In dit jaar moeten de maatregelen en veranderingen worden gerealiseerd.

In Q1 en Q2 van 2024 houden we rekening met een stukje nazorg zodat de resultaten van de verschillende thema's geborgd zijn in de organisatie en we overgaan naar een reguliere organisatie. Het programma wordt dan opgeheven.

De effecten van het programma, zowel financieel als in de organisatie zullen vanaf Q3 2023 zichtbaar gaan worden.

6. Risico's

- Mocht de raad bij de begrotingsbehandeling niet akkoord te gaan met de financiering vanuit de reserve Sociaal Domein, dan stopt het project. De huidige begroting biedt geen financiële ruimte om de kosten van het programma grip op Sociaal Domein op te vangen.
- Onvoldoende capaciteit en commitment voor het programma zorgt ervoor dat de doelen niet gerealiseerd worden. Dit betekent ook dat ambities en doelen uit het bestuursakkoord niet gerealiseerd kunnen worden;
- Wanneer het college of de gemeenteraad niet instemt met de realisatie van beheersmaatregelen zoals wijzigingen in beleid of maatregelen in de uitvoering kan een (financieel) effect niet gerealiseerd worden.
- Externe factoren, zoals bijvoorbeeld wetswijzigingen waarop de gemeente Goirle moet anticiperen, kunnen bijdrage aan het niet verwezenlijken van het programma.